

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

معاونت پژوهشی کمیته تحقیقات دانشجویی

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی

عنوان: بررسی میزان کاربرد صحیح اسپری های استنشاقی توسط سالمندان مبتلا به
بیماری های انسدادی مزمن تنفسی و آسم

مجری طرح: خانم ها شقایق موسوی ،فریبا عبدالمهی

استاد راهنما: سرکار خانم خاتونی

استاد مشاور آمار: سرکار خانم مومنی

همکاران :خانم رحمانی

چکیده پژوهش:

مقدمه: بیماری انسدادی مزمن ریه حالتی است که مشخصه آن محدودیت جریان هوا بوده و به طور کامل برگشت پذیر نیست. اسپری های استنشاقی رایج ترین داروهای تجویز شده در این نوع بیماری هستند که استفاده ی نامناسب آنها توسط بیماران منجر به کاهش اثر بخشی برآیندهای درمان استنشاقی می گردد. تحقیق حاضر طراحی گردید تا با ارزیابی و تعیین میزان کاربرد صحیح سالمندان در استفاده از اسپری های استنشاقی، میزان نیاز این گروه از بیماران به آموزش روش های صحیح کاربرد اسپری های استنشاقی تعیین گردد.

هدف: هدف این مطالعه تعیین میزان کاربرد صحیح اسپری های استنشاقی توسط سالمندان مبتلا به بیماری های انسدادی مزمن تنفسی و آسم می باشد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی ۱۵۰ بیمار به روش نمونه گیری آسان از بیمارستان های آموزشی - درمانی شهرستان قزوین انتخاب شدند. معیار ورود به مطالعه داشتن حداقل سن ۶۰ سال، ابتلا به بیماری تنفسی به مدت حداقل ۶ ماه و استفاده از اسپری به مدت حداقل ۳ ماه به صورت دائم یا متناوب و داشتن توانایی جسمی استعمال دارو به صورت مستقل می باشد. ابزار مورد استفاده پرسش نامه حاوی اطلاعات دموگرافیک و چک لیست کاربرد صحیح اسپری های استنشاقی است که روایی آن با توجه به کتب و منابع معتبر بررسی گردید. میزان کاربرد صحیح داروها است پس از مشاهده توسط چک لیست از ۰ تا ۱۶ امتیازدهی گردید. داده ها با استفاده از آمار توصیفی و نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج این مطالعه نشان داد که میانگین امتیاز بیماران در کاربرد اسپری 9.42 ± 2.67 بوده است. کم ترین مهارت مربوط به شستن دهان بعد از استفاده از اسپری (۱.۳ درصد)، انجام بازدم عمیق (۱۸.۷ درصد)، صبر کردن به مدت یک دقیقه قبل از عمل بعدی (۲۸.۷ درصد)، حبس نفس به مدت ۵ تا ۱۰ ثانیه (۳۴ درصد)، بازدم آرام از طریق دهان (۳۴ درصد)، خارج کردن اسپری همزمان با حبس نفس (۴۷.۳ درصد)، ادامه عمل دم به مدت ۵-۳ ثانیه (۵۱.۳ درصد) بود. ارتباط مثبت و معنا دار بین دریافت آموزش قبلی توسط افراد و عملکرد آنها در کاربرد اسپری ($p \leq 0.001$) وجود داشت. بین سایر متغیرها و عملکرد فرد در کاربرد اسپری ارتباط معناداری مشاهده نشد.

بحث: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که اکثر سالمندان حداقل یکی از مراحل کاربرد اسپری استنشاقی را بصورت نا صحیح انجام می دهند. با توجه به اینکه عدم انجام صحیح حتی یک مرحله از مراحل کاربرد صحیح اسپری استنشاقی می تواند به میزان زیادی اثربخشی داروهای استنشاقی را کاهش دهد ضروری است که راهکارهایی به منظور بهبود عملکرد سالمندان در استفاده از این دسته داروها اندیشیده شود.

کلیدواژه : اسپری استنشاقی، سالمندان، آسم ، بیماری مزمن تنفسی، کاربرد صحیح